

YLIOPISTOJEN PROFILOITUMISEN VAHVISTAMINEN KILPAILULLA RAHOITUKSELLA

MARRASKUUN 2015 HAUN HAKUILMOITUS

Haku on auki verkkoasioinnissa 26.10.–12.11.2015.

Rahoitus toteutuu edellyttäen, että eduskunta päättää kohdentaa Suomen Akatemialle hakuun tarvittavan rahoituksen valtion talousarviossa vuodelle 2016.

Tavoite

Rahoitusmuodon tarkoituksena on tukea ja nopeuttaa yliopistojen strategioiden mukaista profiloitumista tutkimuksen laatua parantavien edellytysten kehittämiseksi. Rahoitus on määräaikaista ja sitä voidaan myöntää toimiin, jotka vahvistavat yliopiston strategisia tutkimusaloja ja niihin kytkettyjä poisvalintoja. Rahoitus on tarkoitettu kaikille tieteen ja taiteen aloille.

Profiloitumisen vahvistaminen edellyttää usein tehokasta yhteistyötä ja työnjakoa yliopistojen kesken. Rahoitusmuodolla pyritään myös toteuttamaan hallitusohjelman tavoitteita korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten yhteistyön syventämiseksi sekä niiden vastuiden selkeyttämiseksi. Tehostetun yhteistyön ja työnjaon tuloksena syntyvien alueellisten ja temaattisten osaamiskeskittymien toimintaan voi myös osallistua yksityisen ja kolmannen sektorin toimijoita.

Käsitteiden määrittely

Profiloitumisalue on tutkimusalue, jota yliopisto aikoo kehittää strategiansa mukaisesti. Se on tarkoin valittu osa yliopiston tutkimusalakokonaisuudesta.

Profiloitumisalueet voivat olla

- olemassa olevia, korkeatasoisia tutkimusaloja
- nousevia aloja, joilla voidaan saavuttaa korkea taso
- uusia aloja, joilla on runsaasti potentiaalia.

Profiloitumistoimi on se toimi, jolla yliopisto aikoo kehittää valittua profiloitumisaluetta.

Profiloitumistoimet voivat kohdistua seuraaviin alueisiin:

- profiloitumisalueeseen, joka liittyy ensimmäisessä profiloitumishaussa rahoitettuun alueeseen, mutta jota aiotaan kehittää uudella toimella (päällekkäistä rahoitusta ei myönnetä)
- profiloitumisalueeseen, joka ei saanut rahoitusta ensimmäisessä profiloitumishaussa
- uuteen profiloitumisalueeseen.

Hakija ja rahoitus

Rahoitusta hakevat yliopistot, kukin yliopisto yhdellä hakemuksella. Hakuun ei voi jättää konsortiohakemuksia. Jos profiloitumistoimi on kahden tai useamman yliopiston yhteinen, kunkin yliopiston tulee hakemuksensa toimintasuunnitelmassa kuvata osuutensa ja esittää sen kustannusarvio. Yhteinen toimi tulee kuvata kaikkien osallisten yliopistojen hakemuksissa.

Lokakuussa 2015 avautuvassa haussa on varauduttu rahoittamaan yliopistojen tutkimuksen profiloitumiseen liittyviä toimia yhteensä 50 miljoonalla eurolla. Haettavan rahoituksen kustannusarvio

(Taulukko 2) tulee laatia noudattaen valtion talousarvion vuosierää (2016: 10 %, 2017: 10 %, 2018: 20 %, 2019: 40 %, 2020: 20 %).

Haussa sovelletaan kokonaiskustannusmallia. Akatemian rahoitus on 100-prosenttista, joten yliopistolta ei edellytetä omarahoitusosuutta Akatemian rahoituksessa.

Profiloitumistoimeen voi vain erityisistä syistä liittyä tutkimusinfrastruktuurien kuluja, jos infrastruktuuri on isäntäorganisaation omistama ja pääasiassa omassa käytössä oleva ns. paikallinen tutkimusinfrastruktuuri. Akatemian keskeinen tutkimusinfrastruktuurien rahoitusmuoto on tutkimusinfrastruktuurikomitean myöntämä FIRI-rahoitus. Akatemia ei myönnä päällekkäistä tutkimusinfrastruktuurien rahoitusta.

Rahoitus myönnetään hakemuksen toimintasuunnitelmassa kuvattuihin profiloitumistoiimiin. Rahoituksesta ei makseta ennakkoita.

Rahoituksen käyttämisessä noudatettavat yksityiskohtaiset, vuosittain tarkistettavat yleiset ehdot ja ohjeet ovat Akatemian verkkosivulla kohdassa [Rahoituksen käyttö](#).

Hakemusten arviointi

Hakemukset arvioidaan kansainvälisessä asiantuntijapaneelissa. Yliopiston johto kutsutaan asiantuntijapaneelin haastatteluun 13.–15.1.2016 välisenä aikana.

Arviointi toteutetaan seuraavien perusteiden mukaisesti:

- suunnitelman kytkeytyminen yliopiston strategiaan
- esitettyjen painoala- ja poisvalintaratkaisujen laajuus ja selkeys
- kehitystarpeet ja -mahdollisuudet painoaloilla
- painoalojen tutkimuksen sijoittuminen kansainväliseen tasoon sekä lisäarvo muihin kotimaisiin yksikköihin verrattuna
- suunnitelmat tutkimuksen kansainvälisen tason saavuttamiseksi
- vahvuuksiin pohjautuvat uudet avaukset ja niiden resursoiminen
- yliopiston sitoutuminen profiloitumiseen ja tutkimuksen laadun kehittämiseen, esim. poisvalintojen vapauttamien resurssien kautta
- yhteistyörakenteet ja työnjako yliopistojen, tutkimuslaitosten ja muun yhteiskunnan kanssa (ml. infrastruktuuriyhteistyö)
- valintojen ja poisvalintojen merkitys osaamis pohjaisen kasvun ja muiden yhteiskunnan tarpeiden kannalta.

Rahoituskausi

Rahoituskausi alkaa 1.4.2016 ja päättyy 31.8.2020.

Seuranta ja raportointi

Hakemuksesta tehdään yksi päätös ja yliopistot raportoivat päätös kohtaisesti. Varojen käytöstä sekä profiloitumistoiimien edistymisestä raportoidaan Suomen Akatemialle noudattaen [Akatemian rahoituksen yleisiä ehtoja ja ohjeita](#).

Akatemia raportoi varojen käytöstä opetus- ja kulttuuriministeriölle.

Hakemus

Hakemus sisältää verkkoasioinnin hakulomakkeen sekä toimintasuunnitelman. Verkkoasioinnin hakulomakkeen kustannusarvioon merkitään vain Akatemialta haettava rahoitus eriteltynä menolajeittain.

Toimintasuunnitelma

Toimintasuunnitelman enimmäispituus liitteineen on 30 sivua ja sen tulee olla englanninkielinen.

Hakemusten lisäksi Akatemia toimittaa arviointipaneelille bibliometrisen analyysin yliopistojen julkaisutoiminnasta sekä kuvauksen yliopistouudistuksesta 2010, Suomen tutkimusjärjestelmästä, yliopistojen rahoitusmallista, Tieteen tila 2014 -yhteenvedon ja Tutkimusinfrastruktuurien strategia ja tiekartta -raportin.

Toimintasuunnitelma laaditaan noudattaen seuraavaa ohjeistusta. Taulukot 1–4 laaditaan annetun pohjan mukaisesti.

1. Yhteenveto ja tausta

- Taulukko 1. Yliopiston tunnusluvut
- Yhteenveto yliopiston kaikista profiloitumisalueista sekä missä vaiheessa profiloituminen on
- Lyhyt katsaus Akatemian jo rahoittamien profiloitumistoimien edistymisestä
- Miten yliopisto seuraa profiloitumistoimien toteutumista ja vaikuttavuutta
- Taulukko 2. Yhteenveto profiloitumistoimiin marraskuun 2015 haussa Akatemialta haettavasta rahoituksesta yhteensä noudattaen valtion talousarvion vuosieriä

2. Kuvaus profiloitumistoimista, joihin rahoitusta haetaan

Strategia ja nykytila

- Profiloitumisalueen kytkeytyminen yliopiston strategiaan; perustelut, miten valittu toimi vahvistaa yliopiston strategiaa; toimen sisältämät valinnat ja poisvalinnat; sekä toimen kytkeytyminen muihin profiloitumisalueisiin
- Toteuttamisaikataulu
- Tutkimuksen taso, tavoiteltava taso suhteessa alan kansainväliseen tasoon ja miten tämä taso saavutetaan
- Lyhyt kuvaus profiloitumisalan keskeisistä tutkimusaiheista; top 5 julkaisua, joissa yliopistossa työskentelevät profiloitumisalueen tutkijat ovat kirjoittajina; nykyiset vastuulliset johtajat (PI) noudattaen mallia *Maija Virtanen, Professor of General History, Department of Philosophy, History, Culture and Art Studies, Field: ancient and medieval cultures*
- Profiloitumisalan tutkimukseen liittyvä lisäarvo muihin kotimaisiin yksikköihin verrattuna

Voimavarat

- Miten profiloitumisaluetta kehitetään ja ylläpidetään: henkilöstö, yhteistyö, sisältö
- Taulukko 3. Profiloitumisalueen nykyinen rahoitus ja arvio kauden 2016–20 rahoituksesta
- Taulukko 4. Profiloitumisalueen nykyiset henkilöstöresurssit ja arvio henkilöstöresurssien kehityksestä kaudella 2016–20

- Arvio pitkäaikaisista kustannusvaikutuksista; miten kustannukset katetaan profiloitumisrahoituksen päätyttyä

Yhteistyö ja työnjako

- Yhteistyön ja työnjaon toteutus muiden suomalaisten ja ulkomaisten organisaatioiden kanssa
- Jos profiloitumistoimi on useamman yliopiston yhteinen, tulee työnjako ja vastuut kuvata kaikkien toimeen osallistuvien yliopistojen hakemuksessa riippumatta siitä, hakeeko yliopisto toimeen Akatemian rahoitusta marraskuun 2015 haussa.
- Valintojen ja poisvalintojen merkitys osaamis pohjaisen kasvun ja muiden yhteiskunnan tarpeiden kannalta
- Yhteistyö ja tiedon välittäminen elinkeinoelämän ja muun yhteiskunnan kanssa
- Miten toimi liittyy UNIFIn rakenteellisen kehittämisen hankkeisiin

Hakemuksen jättäminen, vireille tulo ja päätöksenteko

Yliopistojen nimeämät toimivaltaiset henkilöt jättävät hakemukset Suomen Akatemian verkkoasiointiin ja antavat verkkoasioinnissa suorituspaikan sitoumukset. Hakemuksen voi laatia ja jättää Akatemian verkkoasiointiin aikaisintaan 26.10. ja viimeistään määräaikaan 12.11.2015 klo 16.15 mennessä.

Akatemian hallituksen nimeämä jaosto päättää rahoituksesta maaliskuussa 2016.

Lisätiedot

- ylijohtaja Marja Makarow, p. 029 533 5002
- tiedeasiantuntija Maiju Gyran, p. 029 533 5015
- tiedeasiantuntija Anne Heinänen, p. 029 533 5021
- rahoituspäällikkö Sirpa Nummila (talousasiat), p. 029 533 5081
- tiedeasiantuntija Helena Vänskä, p. 029 533 5036

Sähköpostiosoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi@aka.fi.